

18 JAN. 2006

NIET TE REGISTREREN
DE E.A. INSPECTIE

12 JAN. 2006

Nr. 120/06

Rep. 06/360

~~De rechtbank van eerste aanleg te Meeuwen, derde kamer, rechtsprekend in burgerlijke zaken, wijst het volgende vonnis :~~

A.R. nr. 05/202/A

INZAKE :

De heer [REDACTED], geboren te Tokyo (Japan) op [REDACTED]
[REDACTED] met wettelijke woonplaats naar Japans recht [REDACTED]
[REDACTED] Tokyo, Japan, en met wettelijke woonplaats
naar Europees recht te 2910 Essen, [REDACTED]

Mevrouw [REDACTED], geboren te Halsteren (Nederland) op [REDACTED]
[REDACTED] wonende te 2500 Lier, [REDACTED]

eisers

vertegenwoordigd door meester G. Hermans, advocaat te 2500 Lier, er
kantoorhoudende [REDACTED]

tegen :

De Ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de stad Lier, wiens
burelen gevestigd zijn te 2500 Lier, [REDACTED],

De stad Lier, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en
schepenen, waarvan de burelen gevestigd zijn te 2500 Lier, [REDACTED]

verweerders

vertegenwoordigd door meesters P. Luypaers en H.-K. Carême,
advocaten te 3001 Heverlee, er kantoorhoudende [REDACTED]

Gelet op de gedingstukken, meer bepaald :

- het vonnis van deze rechtbank d.d. 17 november 2005, en de erin
vermelde gedingstukken;
- de conclusie namens eisers neergelegd ter griffie van deze rechtbank
op 21 december 2005;
- de stukken door elke partij neergelegd.

1. Voorwern van de vorderingen

De vordering van eisers strekt ertoe om deze ontvankelijk en gegrond te verklaren, en:

In hoofdde:

- te zeggen voor recht dat de omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap en vervolgens de ontbinding van dit geregistreerd partnerschap in Nederland in december 2001 en januari 2002 tussen eisers als echtscheiding dient gekwalificeerd te worden, als echtscheiding onder het toepassingsgebied van verordening 1349/2000 valt, en als echtscheiding door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier en door de stad Lier moet worden erkend;

In ondergeschikte orde:

- te zeggen voor recht dat de omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap en vervolgens de ontbinding van dit geregistreerd partnerschap in Nederland in december 2001 en januari 2002 tussen eisers een beëindiging van het huwelijk is, en als huwelijksbeëindiging onder het toepassingsgebied van verordening 1349/2000 valt, en als huwelijksbeëindiging door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier en door de stad Lier moet worden erkend, en tevens te zeggen voor recht dat de ontbinding van het geregistreerd partnerschap in Nederland in december 2001 en januari 2002 tussen eisers door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier en door de stad Lier moet worden erkend;
- in beide gevallen te zeggen voor recht dat de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier en de stad Lier eisers "als in Nederland in december 2001 gescheiden" dient te aanzien, en dit op alle nodige documenten en registers dient te vermelden;
- in beide gevallen de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier en de stad Lier te veroordelen tot betaling van de gedingkosten, o.m. de kosten van de procedure ontkenning vaderschap, procedure die door zijn weigering noodzakelijk moest worden opgestart;
- het tussen te komen vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad, niettegenstaande alle rechtsmiddelen, zonder mogelijkheid tot borgstelling en met uitsluiting van het recht op kantonnement.

2. Feitelijke en procedurele voorgaanden

1.

De heer [REDACTED] van Japanse nationaliteit, en mevrouw [REDACTED] van Nederlandse Nationaliteit, zijn op 28 april 1995 gehuwd te Halsteren (Nederland) [REDACTED].

In de akte van 24 april 1995 betreffende de huwelijkse voorwaarden opgesteld door notaris [REDACTED] met standplaats te Halsteren (Nederland) wordt vermeld dat ten aanzien van het tussen hen geldende huwelijksgoederenrecht het Nederlandse recht van toepassing is (stuk 4 bundel eisers); zij woonden alsdan ook in Nederland (Halsteren).

Vanaf september 1995 verhuisden eisers naar Essen (België), [REDACTED].

In april 2000 nam mevrouw [REDACTED] haar intrek bij haar nieuwe partner, mevrouw [REDACTED] te Lier, [REDACTED]. Beide partijen zouden in Nederland werkzaam gebleven zijn; mevrouw [REDACTED] tot april 2003, terwijl de heer [REDACTED] nog steeds een bedrijf heeft in Nederland.

Volgens eisers wilden zij in december 2001 hun huwelijk beëindigen, en zij gingen om advies vragen bij de Nederlandse notaris [REDACTED] deze laatste zou hen aangeraden hebben om eerst het huwelijk om te zetten in een geregistreerd partnerschap, om het vervolgens te ontbinden. Deze procedure is sinds 1 april 2001 van kracht en wordt omschreven in de artikelen 77a en 80c van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, boek 1 (B.W. B1).

Eisers hebben hun huwelijk in Nederland omgezet in een geregistreerd partnerschap ([REDACTED]). De omzettingsakte werd op 4 december 2001 ingeschreven in de registers van geregistreerde partnerschappen te 's-Gravenhage (Nederland). Dit geregistreerd partnerschap werd door hen beiden notarieel beëindigd bij akte van 21 december 2001 [REDACTED]. De verklaring ter beëindiging van het geregistreerd partnerschap werd op 18 januari 2002 overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage [REDACTED].

De testamenten die eisers hadden laten opmaken door notaris [REDACTED] werden herroepen.

Toen mevrouw [REDACTED] die op 26 augustus 2004 moeder is geworden van een dochter na kunstmatige inseminatie ([REDACTED]) aangifte wou doen van de geboorte van haar kind, vernam zij dat zij voor de Belgische Instanties nog steeds als echtgenote van de heer [REDACTED] wordt beschouwd, reden waarom haar dochter ook zijn achternaam kreeg. In Japan wordt de flits scheiding wel erkend ([REDACTED]).

Volgens het Openbaar Ministerie (zie schrijven aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Lier van 19 augustus 2004- stuk 22; schrijven van 21 september 2004 en van 25 november 2004 aan de raadslieden van elzers [REDACTED]) kan de Nederlandse flitsscheiding niet gelijk gesteld worden met een echtscheiding, en kan deze ook niet erkend en ingeschreven worden in het rijksregister, wanneer blijkt dat betrokkenen op het ogenblik van de beëindiging van het geregistreerd partnerschap nauwelijks nog banden met Nederland onderhielden en er een effectieve duurzame band met België bestond.

De vordering strekt er thans toe om te zeggen voor recht dat ook in België de flitsscheiding dient erkend te worden als een echtscheiding.

2.

Bij vonnis van deze rechtbank d.d. 17 november 2005 werden de zaken met AR nrs. 05/202/A en 05/814/A gevoegd wegens samenhang, en alvorens ten gronde te oordelen werd de heropening van de debatten bevolen op de zitting van 22 december 2005 om aan verweerders toe te laten een kopie voor te brengen van de door hen geciteerde rechtsleer waarop hun argumentatie grotendeels gesteund is.

3. Ontvankelijkheid

Krachtens artikel 125 lid 1 van de nieuwe gemeentewet en artikel 4 van het KB van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister is het college van burgemeester en schepenen belast met het houden van de registers van de burgerlijke stand.

De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft de wettelijke opdracht als openbaar ambtenaar authenticiteit te verlenen aan de akten die hij ontvangt en opstelt binnen de wettelijk bepaalde grenzen en met inachtneming van de vastgestelde vormvoorschriften (Baeteman, G., *Overzicht van het personen- en gezinsrecht*, Kluwer, Deurne, 1992, p. 193, nr. 331). Tot zijn bevoegdheid ratione materie behoort o.m. het opmaken van de akten van de burgerlijke stand en het verlenen van authenticiteit aan die akten (*ibid.*, p. 194, nr. 332).

Artikel 126 van de nieuwe gemeentewet bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijk stand beambten van het gemeentebestuur kan machtigen tot :

- 1° het afgeven van uittreksels uit of afschriften van andere akten dan die van de burgerlijke stand;
- 2° het afgeven van uittreksels uit de bevolkingsregisters en van getuigschriften die geheel of ten dele aan de hand van die registers zijn opgemaakt.

Vermits zowel het college van burgemeester en schepenen, als de ambtenaar van de burgerlijke stand een rol spelen inzake de bewaring en de afgifte van de akten van de burgerlijke stand, is de vordering jegens beiden ontvankelijk.

4. Beoordeling

4.1. De filtscheiding naar Nederlands recht

Sinds 1 april 2001 is het volgens het Nederlands Burgerlijk Wetboek, meer bepaald de artikelen 77a en 80c van het Nederlands Burgerlijk Wetboek, Boek 1, mogelijk om zonder tussenkomst van een rechterlijke instantie een huwelijk te beëindigen (zie [REDACTED]; consulaire verklaring inzake ontbinding huwelijk).

Het huwelijk wordt daarbij eerst omgezet in een geregistreerd partnerschap, waarna vervolgens het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden kan worden beëindigd mits de overeenkomst tot beëindiging van het partnerschap onder toezicht van een notaris of advocaat wordt gesloten.

Artikel 77a van het Nederlands Burgerlijk Wetboek, Boek 1 bepaalt :

1. Indien twee personen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kenbaar maken dat zij het huwelijk dat zij zijn aangegaan omgezet wensen te zien in een geregistreerd partnerschap, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van één der partijen terzake een akte van omzetting opmaken. Indien de echtgenoten, van wie ten minste één de Nederlandse nationaliteit bezit, buiten Nederland woonplaats hebben en in Nederlandse huwelijk wensen om te zetten in een geregistreerd partnerschap, geschiedt de omzetting bij de ambtenaar van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage.

2.

3. Een omzetting doet het huwelijk eindigen en het geregistreerd partnerschap aanvangen op het tijdstip dat de akte van omzetting in het register van geregistreerde partnerschappen is opgemaakt. De omzetting brengt geen wijziging in de al dan niet bestaande familierechtelijke betrekkingen met kinderen die voor de omzetting zijn geboren.

Artikel 80c van het Nederlands Burgerlijk Wetboek stipuleert :

Het geregistreerd partnerschap eindigt :

a. door de dood;

b. door vermissing van één der partijen en een daarna gevolgd nieuw geregistreerd partnerschap of huwelijk van de andere partner, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van de achttiende titel;

- c. met wederzijds goedvinden door inschrijving door de ambtenaar van de burgerlijke stand van een door beide partijen en een of meer advocaten of notarissen ondertekende en gedateerde verklaring waaruit blijkt dat en op welk tijdstip de partners omtrent de beëindiging van het geregistreerd partnerschap een overeenkomst hebben gesloten;
- d. door ontbinding op verzoek van één der partners;
- e. door omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk.

Verder wordt aangestipt dat artikel 149 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huwelijk eindigt:

- a. door de dood;
- b. door vermissing van één der echtgenoten en een daarop gevolgd nieuw huwelijk of een daarop gevolgde registratie van een partnerschap van de andere echtgenoot, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van de achttiende titel van dit boek;
- c. door echtscheiding, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van deze titel;
- d. door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van de tiende titel van dit boek.

4.2. Inzake de toepasselijkheid van de Brussel II-verordening 1347/2000 van 29 mei 2002 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid voor gemeenschappelijke kinderen, en van de Brussel Ibis-verordening 2201/2003 van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid en tot intrekking van de verordening nr. 1347/2000

Voornoemde verordeningen zijn resp. van toepassing op vorderingen ingesteld vanaf 1 maart 2001 (dagvaarding d.d. 9 februari 2005 lastens de ambtenaar van de burgerlijke stand) en vanaf 1 maart 2005 (dagvaarding d.d. 31 mei 2005 lastens de stad Lier).

Het toepassingsgebied van de verordeningen betreft:

- volgens verordening 1347/2000:

burgerlijke rechtsovereenkomst tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk (artikel 1), waarbij verordening 1347/2000 voorziet in de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen, dwz. een door een rechter van een lidstaat uitgesproken echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk (artikel 13.1) en waarbij authentieke akten onder dezelfde voorwaarden erkend en uitvoerbaar worden verklaard als de in artikel 13. 1 bedoelde beslissingen (art. 13.3);

- volgens verordening 2201/2003 :

burgerlijke zaken betreffende echtscheiding, scheiding van tafel en bed en nietigverklaring van het huwelijk.

In de Brussel IIbis-verordening is ook sprake van erkenning en tenuitvoerlegging van authentieke akten (zie artikel 46).

De vraag rijst derhalve of de procedure die eisers doorlopen hebben bij notaris [REDACTED] beschouwd kan worden als een echtscheiding.

Hoger werd reeds aangestipt dat deze procedure bestaat uit twee luiken;

- enerzijds de omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap;
- anderzijds de ontbinding van het geregistreerd partnerschap.

Beide handelingen worden in een afzonderlijke authentieke akte neergeschreven, zodat zij bezwaarlijk als één geheel kunnen worden beschouwd.

De omzetting van het huwelijk van eisers in een geregistreerd partnerschap kan niet beschouwd worden als een echtscheiding, vermits artikel 149b van het Nederlands Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huwelijk eindigt "door vermissing van één der echtgenoten en een daarop gevolgd nieuw huwelijk of een daarop gevolgde registratie van een partnerschap van de andere echtgenoot, overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van de achtste titel van dit boek". Voornoemd artikel 149 maakt geen gewag van de omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap.

Ook de tweede fase, namelijk de ontbinding van het geregistreerd partnerschap kan niet beschouwd worden als een echtscheiding, vermits de noodzakelijke voorwaarde voor een echtscheiding immers een rechtsgeldig afgesloten huwelijk is; een geregistreerd partnerschap kan duidelijk niet gelijkgeschakeld worden met een huwelijk doch is een sui generis figuur.

Bijgevolg zijn de verordeningen 1347/2000 en 2201/2003 niet van toepassing op onderhavige betwisting.

4.3. De erkenning van de authentieke akten in België

1.

Eisers beogen de erkenning van de authentieke akten opgesteld door notaris [REDACTED] vermits zij er naar streven dat aan de akten dezelfde werking wordt verleend in België als in Nederland, en dat deze akten ook in België rechtskracht zouden hebben.

2.

Het verdrag tussen België en Nederland betreffende de territoriale rechterlijke bevoegdheid, betreffende het faillissement en betreffende het gezag en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, van scheidsrechterlijke uitspraken en van authentieke akten, ondertekend te Brussel op 28 maart 1925 bepaalt niets over de erkenning, doch handelt enkel over de uitvoerbaarverklaring van authentieke akten.

Bij gebreke aan een Europese regelgeving, dient men de mogelijkheid van erkenning te toetsen aan de principes van het Belgisch recht.

3.

Vermits de akten werden opgesteld voor de inwerkingtreding (op 1 oktober 2004) van de wet van 16 juli 2004 houdende het wetboek van internationaal privaatrecht (zie artikel 126 §2, 1° W. IPR) geldt de wet van 16 juli 2004 in principe niet, en dient te worden onderzocht of de door eisers gevolgde procedure en de erkenning van de authentieke akten niet indruisen tegen de Belgische Internationale openbare orde, en of er in casu sprake is van ontduiking van dwingende wetbepalingen (zie ook artikel 27 W. IPR; zie voor wat betreft de uitvoerbaarverklaring van buitenlandse vonnissen artikel 570 van het Ger. W.).

Er dient wel op gewezen te worden dat, indien de akten volgens de oude regeling niet kunnen worden erkend, maar volgens de nieuwe regeling wel, in dat geval de wet van 16 juli 2004 geldt (zie artikel 126 §2, 2° van W. IPR : *"een beslissing of akte die voor de inwerkingtreding van deze wet tot stand is gekomen, kan echter gevolgen hebben in België indien zij aan de voorwaarden van deze wet voldoet"*).

4.

Eisers hebben te goede trouw gehandeld door voor de beëindiging van hun huwelijk dezelfde notaris te consulteren en in te schakelen als deze waarop zij een beroep deden voor het opstellen van hun huwelijkscontract (naar Nederlands recht), en voor het opstellen van hun testamenten.

Vermits zij gehuwd zijn in Nederland volgens het Nederlands huwelijksvermogensrecht, mevrouw [REDACTED] de Nederlandse nationaliteit had, en zij beiden op het ogenblik dat zij het huwelijk wensten te beëindigen (omstreeks december 2001) in Nederland professioneel actief waren, hadden zij op dat ogenblik nog voldoende banden met Nederland, zodat men niet kan stellen dat de keuze voor een Nederlandse notaris onlogisch of door het motief van wetsonthulling zou ingegeven zijn.

De procedure vergde eveneens een financiële uitgave (stuk 14 bundel eisers), zodat de keuze van eisers voor de Nederlandse procedure a lleszins niet louter door financiële motieven was geïnspireerd.

Bovendien kan men ook niet stellen dat eisers voor deze procedure opteerden zonder de gevolgen ervan te willen naleven; in hoofde van beide eisers was er de intentie om het huwelijk te beëindigen, zowel materieel als moreel. Niet alleen leefden zij feitelijk gescheiden en had mevrouw [REDACTED] inmiddels een relatie met een nieuwe partner aangeknoopt, ook de herroeping van de testamenten toont ondubbelzinnig de wil aan van eisers om alle banden met elkaar te verbreken.

De door eisers gevolgde procedure en de erkenning van de authentieke akten druist derhalve niet in tegen de Belgische internationale openbare orde; de echtgenoten hadden nog voldoende banden met Nederland om de Nederlandse procedure te volgen (zie hoger), en de concrete gevolgen van de erkenning zijn niet werkelijk onduelbaar in België.

Ook de Japanse Staat erkent de akten opgesteld door notaris [REDACTED] en beschouwt de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] als gescheiden.

Vermits er geen bewijs wordt geleverd van wetsonduiking, en nu de inhoud van de akten niet indruist tegen de Belgische internationale openbare orde, dienen de akten (namelijk de akten opgesteld door notaris [REDACTED] tot omzetting van het huwelijk in een geregistreerd partnerschap en de akte van beëindiging geregistreerd partnerschap d.d. 21 december 2001, ingeschreven op 18 januari 2002 in de registers van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage, en de akte van omzetting van het huwelijk in een partnerschapsregistratie opgemaakt te 's-Gravenhage op 4 december 2001 door de ambtenaar van de burgerlijke stand) en de erin omschreven procedure die door de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] in Nederland werd doorlopen, te worden erkend door de stad Lier en haar ambtenaar van de burgerlijke stand.

Conform het verslag van de eerste themavergadering van het overlegplatform Ambtenaren Burgerlijke Stand-Procureur des Konings d.d. 13 februari 2004 impliceert dit dat de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] sinds 2001 vrij waren van huwelijksbanden.

4.4. Gedingkosten – uitvoerbaarheid bli voorraad

De gedingkosten worden ten laste gelegd van de stad Lier, gelet op de principiële gegrondheid van de vordering van eisers.

Over de kosten verbonden aan de procedure van betwisting vaderschap zal uitspraak worden gedaan in het hierover aanhangig gemaakte dossier (met AR nr. 05/277/A).

Eisers :

- dagvaardingskosten
- dagvaardingskosten
- rechtsplegingvergoeding
- aanvullende rechtsplegingvergoeding

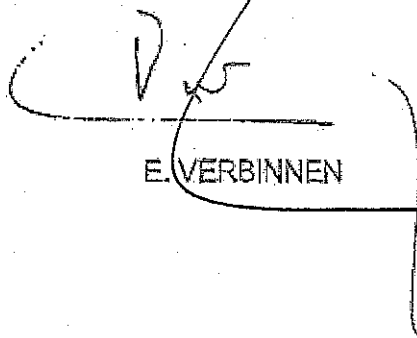
Verweerders :

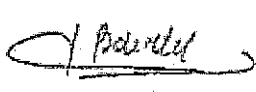
- rechtsplegingvergoeding
- aanvullende rechtsplegingvergoeding

Aldus uitgesproken in openbare zitting op twaalf januari tweeduizend en zes.

Aanwezig :

Mevrouw J. Bourlet, Alleenzetelend rechter
Mevrouw L. Meheus, Substituut-Procureur des Konings
Mevrouw E. Verbinen, e.a. Adjunct-griffier

E. VERBINEN

J. BOURLET